

Mednarodna konferenca
Sprememba definicije minimalne plače
Ljubljana 16. junij 2015

Konferenca je potekala v organizaciji Zveze svobodnih sindikatov in fundacije Friedrich Ebert Stiftung iz Hrvaške.

V razpravi o spremembi definicije minimalne plače so sodelovali priznani strokovnjaki iz tujine in Slovenije.

Roland Janssen (ETUC), je pojasnil, da je v EU povsod zaznati dinamiko padanja plač, le v Nemčiji plače naraščajo. V Sloveniji se povečuje produktivnost, vendar ta ne preide v delo, ampak v dobičke. Za zagon gospodarstva ni potrebno, da bi se plača nižala. Z nižanjem plač se ne rešilo nič. Devalvacija plače, pomeni namreč v vsaki državi posebej različne učinke (Nemčija 5 % višja plača, 30 % več izvoza), stiskanje domačega povpraševanja ni dobro. Rezanje plač na koncu pripelje do inflacije, celo do deflacije, realno povečuje breme dolga ter ovira bančni sektor. Delavci plačujejo višje davke, porazdelitev od plač do dobička pripelje do povečanja javno finančnega primanjkljaja.

Dr. Thorsten Schulten je poudaril, da je minimalna plača plačilo za normalno delo v normalnem delovnem času, vse ostalo se plača (dodatki). Definicijo minimalne plače v Nemčije je podalo Evropsko sodišče za človekove pravice.

Slovenija je edina država, ki v minimalno plačo vključuje dodatke za neugodne pogoje dela.

Dr. Barbara Kresal je mnenja, da je plača ekonomska in pravna kategorija. Države z visoko minimalno plačo so zelo uspešne (Švedska, Danska). Pri nas je minimalna plača ravno na pragu revščine, kljub nekaterim podatkom, ki kažejo, da smo v samem vrhu EU. Pravica do minimalne plače, ki zagotavlja dostojno življenje je na mednarodni ravni priznana, kot temeljna delavska pravica - človekova pravica.

Določanje minimalne plače ne sme biti nadomestilo za kolektivna pogajanja, ampak mora biti minimalna plača podlaga iz katere izhajajo socialni partnerji.

V razpravi je bilo povedano, da so pogajanja za minimalno plačo potekala 10 let. Večina delodajalcev je nasprotovala. Tudi 90 % ekonomistov je bilo proti. Po sprejetju se ni zgodilo nič, število delovnih mest se povečuje. V Nemčiji gospodarska združenja podpirajo normalne zaposlitve, zaposluje se ponovno na redni način.

Ministrica za delo pravi, da je minimalna plača osnovno vodilo za zagotavljanje dostojanstva delavcev. Poudarila je, da smo edini, ki imamo vse dodatke za neugodne pogoje dela (razen nadurnega dela) vključene v minimalno plačo. To ni pravično, po njenem mnenju se preveč igra na karto konkurenčnosti. Potrebno bo poiskati rešitev, ki bo prinesla korist obema stranema.

Generalni sekretar ZDS je bil mnenja, da se naj spremembe zgodijo v soglasju, pri tem pa je pozabil navesti, da pogajanja za minimalno plačo potekajo že od 2008. Prav tako so ZDS in ostale delodajalske organizacije na ESS zavrnilo možnost po postopni izključitvi dodatkov za neugodne pogoje dela iz minimalne plače. O tem se enostavno niso hoteli pogovarjati, sedaj pa zopet na veliko govorijo o socialnem dialogu. Obenem pa delodajalci ob izplačevanju minimalne plače dajejo občutek, kot da nam minimalno plačo podarjajo in zanjo ni potrebno nič narediti.

Nekaj mnenj iz razprave o minimalni plači v Sloveniji:

- Minimalna plača je socialni korektiv in ni darilo, kakor bi radi prikazali minimalno plačo v Sloveniji.
- Govorimo o minimalni plači, ki jo delavec dobi za cel mesec trdega dela in ima vse dodatke vključene.

- 2009 je znašal izračunan prag revščine 606 €/ osebo, leta 2015 minimalna plača znaša 604 €. Plača naj bi bila zadostovala za dostojno življenje, pa je ravno prag revščine.
- Ker na ESS ni bilo mogoče doseči dogovora o postopnem izvzemu dodatkov iz minimalne plače, smo se sindikati zatekli k zakonski iniciativi.
- Vedno se govori, da ni pravi čas za spremembe. Verjetno v Sloveniji za nekatere ne bo nikoli pravi čas.
- Najbolj nasprotujejo in so glasni tisti, ki imajo največje dobičke in največje plače (menedžerske).

Skupna razmišljanja:

- Definicijo minimalne plače je nujno potrebno spremeniti in jo narediti primerljivo razvitim državam ter se opreti na sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice.
- Minimalna plača lahko pomeni le dno, to je najnižjo vrednost dela brez dodatkov.
- Minimalna plača ni samo ekonomska in socialna kategorija, ampak tudi pravna kategorija.
- Minimalna plača je skupna točka javnega in zasebnega sektorja.
- Že leta 2008 se je vedelo, da je potrebno dodatke izključiti iz minimalne plače.
- Sedaj gre za nesocialne pogoje dela.
- Zahteva po izločitvi dodatkov iz minimalne plače sledi ostalim državam. Minimalna plača mora odražati najnižje plačilo za redno delo, izvzeto mora biti delo v bolj neugodnem delovnem času, ob vikendih.
- Nizka minimalna plača, ki vsebuje še vse dodatke za delo v neugodnih pogojih, ni plača, ki bi pomenila razvoj in razcvet gospodarstva.
- Temu mora slediti tudi sprememba dohodninske in davčne zakonodaje. Razbremenitev najnižjih plač po vzoru Avstrije - tax free.
- Zakonska iniciativa je prvi korak h končnemu cilju to je pravičnosti.
- Naša zahteva po izvzetju dodatkov je zahteva po pravičnosti, zahteva po enaki obravnavi zaposlenih.

Povzetek pripravil:

Dušan Zelenjak, predsednik SDGD